Universitätsbibliothek Paderborn

Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, & ecclesiasticorum doctorum scriptis ...

Venetiis, 1579

Primæ partis Tractatus secundus de sacramento matrimonij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

Visual Library

¶ Si autem puer conualuerit: debent omnia ſuppleri que omiſſa ſunt. ſ. omnia que baptiſmum precedunt, ⁊ dicta non fuerãt.

¶ Si vero adeo propinquus morti fuerit: quod credatur ipſum immediate obiturum: ſolum dicat formam baptiſmi videlicet. Ego te baptizo in nomine pa ✠ tris, ⁊ fi ✠ lij, ⁊ ſpũs ✠ ſancti. Amen. Et dicendo verba predicta effundat aquam ſuper caput eius: ⁊ ſic eum baptizet. Et ſi habet chriſma, eum in vertice vngat in modum crucis, ⁊ dicat orationem. Deus omnipotens pater domini no. ⁊c. Et poſtea. Accipe veſtem candidam ⁊ immacu. ⁊c. Et demum candelam, dicendo. Accipe lampadem irreprehenſibilem, ⁊c. Poſtea dicat Euangelium ſancti Joannis. In principio erat verbum: ⁊ verbum erat. folio. 89.

¶ Finit Tractatus primus prime partis libri Sacerdotalis, de ſacramento Baptiſmi.

¶ Aduerte quod hic ſequi deberet ſacramentum Euchariſtie, vel Penitentie: Sed quia regulariter primo precedit Penitentia: poſtea Cõmunio: ⁊ vltimo Extrema vnctio: que habet multa annexa. ſ. Commendationem anime: Officium ſepulture ⁊c. que multum protrahuntur ad longum: viſum eſt hic tractare primuz de Matrimonio, ⁊ poſtea ſucceſſiue de alijs ſacramentis.

¶ Tractatus ſecundus prime partis libri Sacerdotalis, de ſacramento Matrimonij.

¶ Quid ſit Matrimonium: ⁊ qualiter contrahatur legitime, ⁊ de eius inſtitutione, ⁊ de tribus bonis Matrimonij. Cap. I.

Matrimonium eſt ſacramentum eccleſie: quod ſic diffinit. Matrimonium eſt maris ⁊ femine coniunctio, indiuiduam vite conſuetudinem retinens. De preſumpt. cap. Illud. Quod quidem contrahitur ſolo conſenſu per verba de preſenti: quando vir in mulierem, ⁊ mulier in virum, accedentibus verbis conſenſum exprimentibus. ſ. Accipio te in meã ⁊ accipio te in meũ, vel equpollentibus, conſentiunt. De ſpõſa. c. cuz Locũ. ⁊ ca. Tua. ⁊ ca. Tuas. de ſponſa duorum.

& 27.q.2.ca.Sufficit.Et ſan.Thom.in 4.diſt.27.q.1.ar.2. Non ſo
lum autem verbis, ſed etiā ſignis Matrimonium exprimenti-
bus, vel cōſenſum in Matrimonium, vt in ſurdis & mutis, cō-
trahitur Matrimonium. De ſponſa. cap. Cum apud ſedem.
¶ Inſtitutum autem fuit in Paradiſo terreſtri Matrimonium Inſtitutio.
ante peccatum, propter ſuſceptionem ſobolis, dicente dño:
Creſcite & multiplicamini. Gen. 1. cap. Inſtitutum etiā fuit poſt
peccatum, cā vitandę fornicationis: vt dicit Apoſtolus. 1. ad
Corin. 7. Propter fornicationem vnuſquiſqꝫ habeat vxorem
ſuā: & vnaqueqꝫ virum ſuum. 32.q.2.ca.Sicut. & cap.Quicquid.
¶ Oēs autem q volunt, poſſint Matrimonium ꝯtrahere, dum Tēpus.
modo ſint in ętate legitima, q̄ eſt in viro. 14. annorū, & in fęmi
na. 12. vt habetur de ſpon.impube.ca.Impuberes, & ca.Conti-
nebat. & dummodo non ſit aliqđ impedimentum, quo ꝓhibeat
cōtractio Matrimonij: de qbus infra hī. Et pōt fieri Matri-
monium p̄ ꝓcuratorem, ſicut fuit de Iſaac, & Rebecca. Gen. c.
24. & 32.q.2.§. cum dē. ¶ Tria autem ſunt bona Mr̄imonij. ſ. Tria matrimonij bona.
proles, fides, & ſacramentum. Proles, vt charitatiue recipiant
filios, & religioſe educent. Fides, vt cum alia pſona nō cocant.
Sacrm̄, vt nunꝙ niſi p̄ mortem ſeparent. Qui filij ſunt legiti-
mi: c. Per venerabilem. in tex. & gl. ſup ver. de tribus modis. 27.
q.2.ca.Omne itaqꝫ. 32.q.1.cap.Non enim. ¶ Ex concilio Flo-
rentino p̄dicto. Sacrm̄ mr̄imonij eſt ſignū cōiunctionis Chri
& eccłię: ſm̄ Aplm̄ dicentē: Sacrm̄ hoc magnū eſt: Ego dico in
xp̄o & eccła. Cā efficiens mr̄imonij regłr eſt mutuus cōſenſus p̄
verba de p̄nti exp̄ſſus. Aſſignat autem triplex bonū mr̄imonij. Non tutum eſſe: ſcias nouum contrahere, vt ſentiunt quædā moderni: qui tamen ſcias, ſibi potius permiſſū, nec ꝓpterea.
Primū eſt, ples ſuſcipiēda, & educāda ad cultū dei. Scdm̄ eſt fi-
des, q̄ vnus cōiugum alteri ſeruare dēt. Tertiū eſt idiuiſibilitas
Matrimonij: ꝓp hoc ꝙ ſignificat indiuiſibilem ꝯiunctionem
xp̄i & eccleſię. Quāuis aūt ex cā fornicationis liceat thori ſepa-
rationem facere: nō idē aliud matrimoniū cōtrahere fas eſt, cū
Matrimonij vinculū legitime contracti perpetuū ſit: hęc ibi.

¶ De duplici Matrimonio, ſcilicet legitimo & clandeſtino: & de bannis publice faciendis. Cap. 2.

Matrimoniū aliud eſt legitimū: qđ eſt, qn̄ publice & ſolen-
niter cōtrahit in faciem eccłę cum debitis cōditionibus
reqſitis. ſ. cum vxor a parentibus petit, deſpōſat, dotat, & a ſa-

Deo gratū eſſe: & memineris quantū valeat eccleſię vs⁹. Mathe. 6. & ad Corinth. pria. 7.

cerdotibus benedicit. vt 33. q. 5. c. Aliter. ¶ Aliud eſt clandeſtinū, qđ fit ſine pꝛędictis ſolennitatibus. 30. q. 5. p totum. Cui clādeſtino Mrīmonio ſacerdos cōſentiens eſt ſuſpēdendus. De clan. deſpō. ca. Cū inhibitio. qꝛ ex eo ſequunt frequentius multa mala, ꝛ ſcādala q̄ plurima oriunt: ideo ab eccleſia eſt inhibitū. Et maxime concilio Tridētino. c. 1. Seſſ. 24. de reformatrimonij. Nō quidē clādeſtinuz Matrimoniuz publice erat ratificāduz. De clā. deſp. ca. Nō nobis. Quapropter prudens ſacerdos dēt diligenter intendere q̄ talia nō ſequant. Vn̄ ſm generalis cōcilij cōſtitutionē, de clā. deſpō. ca. Cuz inhibitio. faciēda ſunt bāna i eccleſijs p parochū ſacerdotē: anteq̄ mrīmoniū cōtrahat: ꝛ indicēduz eſt p tres dies feſtiuos cōtinuos in miſſaruz ſolennijs: Ut ſiqs ſciat, inter tales pſonas, q̄ inter ſe contrahere debēt, eſſe aliqđ impedimētuz, infra cōpetētē terminuz aſſignāduz debeat ipſū pducere ꝛ manifeſtare, in hęc vel ſilia verba. vz. Hę duę pſonę N. ꝛ N. volūt cōtrahere Mrīmoniū: ſiqs eſt q nouerit aliqđ impedimētū eē inter has pſonas, qđ mrīmoniuz inter eos ipediat, illud denunciet. Et de hoc admonemus oēs primo, ſcđo, ꝛ tertio, ꝛ pemptorie infra talē terminū N. Et alicubi, q ſine iſtis bānis contrahūt, ſunt excōicati. Et ſi apparuerit aliqua cōiectura ipedimēti alicui⁹, iterdicēdū eſt illis ne cōtrahāt donec veritas declaret, ꝛ oppoſitū cōſtet. Qui aūt cōtraxerint poſt pꝛohibitionē ſibi factā, ꝛ ipedimētū extiterit, illegitimos filios pcreabūt: ꝛ ſacerdos q tales inhibitiones facere cōtēpſerit: vel regularis q interfuerit, ſuſpendi debēt ab officio p tres annos; Et ſiqs malitioſe falſuz impedimentū obiecerit, canonicā vltionē nō euadet: vt pz vbi ſupra. ¶ Sācit Tridētina Sinod⁹ nullū eē mrīmoniuz, qđ ꝯtrahit aliter q̄ pñte proprio Parocho ꝛ duobus aut tribus teſtibus Seſſ. 8. cap. 1.

¶ Uagantes vero nō vult ad mrīmoniū cōtrahēdū admitti, niſi prius habita de ipſis diligenti inqſitione, obtentaqz ab ordinario licentia. Seſſ. 8. ca. 7. ¶ Nulluz etiam eſſe poſſe matrimonium inter raptorem ꝛ raptā, quandiu ipſa in raptoris poteſtate permanſerit, decernit eadē ſancta Sinodus. Seſſ. 8. ca. 6.

¶ De impedimentis Matrimonij, quę ſunt 14. cap. 3.

Impedimenta autem Matrimonij, quę Matrimonium impediunt contrahendum, ꝛ dirimunt iā cōtractū ſunt.

12. ⁊ in his verſibus continentur, videlicet.

Error, conditio, votum, cognatio, crimen,
Cultus, diſparitas, vis, ordo, ligamen, honeſtas,
Si ſis affinis, ſi forte coire nequibis.
Hec socianda vetant connubia: facta retractant.

¶ Primum impedimentum eſt Error: quod tripliciter poteſt occurrere. Primũ in pſona: vt ſi credat cõtrahi cũ Martino matrimoniũ, ⁊ contrahitur cũ Petro. Et hoc nullũ eſt. 29. q. 1. ca. His ita. Scdo modo errat in fortuna: vt ſi qs credit contrahere cum diuite, ⁊ contrahit cum paupere. Tertio modo in qualitate: vt ſi credat ↄtrahere cũ filia regis, vel alia pſona nobili: ⁊ cõtrahit cũ ruſtica. Vel credit contrahere cũ virgine: ⁊ cõtrahit cũ meretrice. Et ĩ iſtis duob⁹ vltimis talis error non impedit matrimoniũ. ¶ Scdm impedimẽtũ eſt Cõditio: qñ qui liber eſt cõtrahit ignoranter cũ ſerua: vel libera cũ ſeruo: ⁊ tũc nullũ eſt Matrimoniũ: niſi cognita cõdictione de nouo cõtrahãt, vel cõſentiãt. Error tñ deterioris cõdictionis ĩpedit, ⁊ nõ paris vel melioris: vt ſi ſeruus cõtrahit cũ ancilla, ꝙ credebat liberã: vel cum libera, ꝙ credit ancillã: De cõiu. ſeruo. cap. Propoſuit. ⁊ 29. q. 1. §. 1. ¶ Tertiũ impedimẽtũ eſt Voti. Duplex eſt aũt votũ. ſ. ſimplex ⁊ ſolẽne. Votũ ſimplex ĩpedit Matrimoniũ cõtrahẽdũ: ſed nõ dirimit cõtractũ. Votũ vero ſolẽne, qḋ eſt ꝑ ſuſceptionem ſacri ordinis. ſ. ſubdiaconat⁹, vel emiſſionem profeſſionis tacitę vel expreſſę in aliqua religione approbata, ĩpedit Matrimoniũ cõtrahẽdũ: ⁊ dirimit iã contractũ. Qui cleri. vel vo. ca. Meminim⁹. ⁊ ca. cõſuluit. ⁊ ca. inſinuatione. De voto ⁊ vo. re. c. Qḋ votũ, lib. 6. Et tales cõtrahẽtes ſunt excõicati. De cõſan. ⁊ affi. ca. Eos q. in cle. de conſang. ⁊ affi. ca. vlt. ¶ Quartũ impedimẽtum eſt Cognationis: Quę eſt triplex. ſ. carnalis, ſpiritualis, ⁊ legalis. Prima eſt cõſanguinitas: quę impedit Matrimoniũ vſq; ad quartũ gradũ incluſiue: ⁊ tales ſimiliter ſunt excõicati ſi cõtrahũt: ⁊ matrimoniũ eſt nullũ. eo. cap. Eos q. Si vero vnus attineat alteri in tertio vel quarto gradu, ⁊ alius in qnto, cõtrahere pñt: qr ſemꝑ ſtandũ eſt remotiori pſonę in conſanguinitate. Ex cõſtitutione vero Synodi Tridentinę, ex fornicatione cõtracta affinitas ĩ primo ⁊ ſcdo gradu tñ: poſtea contractũ matrimoniũ dirimit.

¶ Cognatio ſpūalis eſt ꝯpaternitas, q̄ ꝓuenit ex datiōe vel ad
miniſtratione ſacrox. Verbi gr̄a. Sacerdos baptizat puerū: ⁊
Martin⁹ ſuſcipit eū de ſacro fonte: vterq; eſt p̄r ſpūalis ipſius
pueri ⁊ cōpater p̄ris ⁊ m̄ris. Vn̄ ſuſcipiēs puerū nūq̄ poterit
h̄re i m̄rimoniū m̄rē ei⁹: nec ipſa; ꝑſonā, quā tenuit, ſi femina
ſit: nec vxor ſuſcipiētis poterit h̄re p̄re; pueri, licet ipſa nō ſuſce
perit, ſed vir ſu⁹, ⁊ ecōtra. Sil'r filij p̄ris carnalis ⁊ ſpūalis pſſt
cōtrahere m̄rimoniū ſimul. Sil'r cōpater pōt filiā cōpatris ac
cipere: niſi ſit illa, q̄ tenuit. Pōt ēt aliq̄s h̄re duas cōmatres ſuc
ceſſiue i vxores, ſi ante m̄rimoniū effectę ſunt cōmatres. Idem
dicēdū eſt de filio vxoris habito ex priori viro, ⁊ ecōtra: q2 mu
lier eū ſuſcipiēs nō eſt cōmater viri ſequētis: ⁊ vir ſuſcipiens fi
liū alicuius de alia vxore nō eſt cōpater ſequētis vxoris. Laic⁹
baptizans aliquē non pōt contrahere cum matre eius. Sacra
ſynodus Tridentina ſic conſtituit: vt vnus tantū ſiue vir, ſiue
mulier vel ad ſummū vnus ⁊ vna baptizatū de baptiſmo ſuſci
piant: inter quos ac baptizatum ⁊ illius patrem ⁊ matrē, nec
nō inter baptizante; ⁊ baptizatu;, baptizatiq; patrē ⁊ matrē
tātū, ⁊ ſpūalis cognatio cōtrahatur. Et ſanxit p̄terea, vt paro-
chus, anteq̄ ad Baptiſmū cōferēdū accedāt, diligēter ab his,
ad quos ſpectabit, ſciſcitet, quē vel quos elegerint vt baptizatū
de ſacro fonte ſuſcipiāt, ⁊ eū, vel eos tantū ad eū ſuſcipiēdū ad
mittat: ⁊ in libro eorū noīa deſcribat: doceatq; eos, quā cogna
tionem ꝯtraxerint: ne ignorantia vlla excuſari valeant. Quod
ſi vltra deſignatos baptizatu; tetigerint, cognationem ſpūalē
nullo pacto cōtrahāt. ¶ Cognatio aūt ſpūalis ſolu; cōtrahit
per baptiſmu;, vel cōfirmatione;. Catechiſmus qui baptiſmo
tanq̄ exordiu; eſt, cognationē ſpiritualē inducit: ⁊ licet impe
diat Matrimoniu; cōtrahēdu;, non tn̄ dirimit cōtractu;. De
cogna. ſpiri. cap. Catechiſmum. lib. 6. ¶ Cognatio legalis eſt
adoptio alicuius in filiu; vel filiā. Vnde talis adoptatus: q̄ diu
durat adoptio, non poteſt accipere filiā carnalem adoptātis,
ſed bene poſt eius fractionē, quę fit per emancipationem. Ado
ptās non poteſt aliquo tempore filiā adoptata; ducere in vxo
rem, nec etiam poſt emancipationem. ff. de Ritu, nup. ⁊ adop.
l. Adoptiu⁹, Item l. qn etiam. eo. ti. ¶ Quintum impedimen-
tū eſt Criminis. Tria ſunt crimina, q̄ impediūt Matrimoniu;
con-

cōtrahēduꝫ, ⁊ dirimunt ꝯtractum. ſ. adulterās cuꝫ cōiugata, ⁊
machinās in mortē viri, vel ecōtra machinās in mortē vxo-
ris effectu ſecuto. Secūdo, ſi viuente viro eius ꝓmittit adulterę
eam ducere in vxorem. Tertio, ſi viuente legitima vxore ſcien-
ter adulterā ſuperinducit in cōiugiuꝫ. Si vero nullus iſtoꝝ ca
ſuum interuenerit, pōt eaꝫ ducere. De eo qui dux in matri. quaꝫ
pol. per adul. ca. Propoſitum cap. Super hoc. ⁊ cap. ſequenti,
co. ti. ¶ Sextuꝫ impedimentuꝫ eſt diſparitas cultus. Vnde fi-
delis non pōt contrahere cuꝫ iudea vel pagana. Poteſt tamē
contrahere ſpōſalia, ſi infidelis ꝓmittit conuerti ad fidem. Si
aūt alter cōiugum ꝯuertitur ad fideꝫ ex iudaiſmo vel paganiſ-
mo: ⁊ alter remanet infidelis, ſi pōt ſine iniuria creatoris fieri,
poſſunt ſimul habitare. Si aūt periculuꝫ eſt, ꝙ infidelis fideleꝫ
ad infidelitatē vel peccatuꝫ mortale trahat: ſoluit Matrimo-
niuꝫ. Idē dicenduꝫ de lapſis in hereſim. Si iudeus contraxit
cuꝫ cōſanguinea, cōuerſus ad fidem pōt remanere cuꝫ ea: niſi i
gradibus diuina lege ꝓhibitis. Paganus habens plures vxo-
res conuerſus ad fidē pōt retinere ſolam primā. De diuor. ca.
Quāto. Leui. 18. ¶ Septimū impedimentuꝫ eſt Violētia, quę
excludit ꝯſenſuꝫ, ſi tn̄ eſt talis, quę cadat in ꝯſtantē viruꝫ: ſicut
metus mortis, verberuꝫ, ⁊ ſeruit⁹, ⁊ metus ſtupri. Et ſi mulier
ſteterit cuꝫ viro ꝑ annuꝫ cuꝫ dimidio: ⁊ ꝯſenſerit in carnalē co
pulā, nō dꝫ audiri: alias matrimoniuꝫ nō valet. ¶ Octauuꝫ impe
dimētuꝫ eſt Ordinis, q2 ordines ſubdiaconatus ⁊ ſupiores impe
diūt Matrimoniuꝫ cōtrahēduꝫ, ⁊ dirimunt iā ꝯtractuꝫ ⁊ eſt ex-
cōicatio latę ſentētię ꝯtra tales. Qui cle. vel vo. c. De diacono, i
fi. ⁊ ca. Ex literarū. de ꝯſan. ⁊ affi. ca. Eos q cle. ¶ Nonum impe
dimētuꝫ eſt Ligaminis: vnde nullus q legitime nupſerit pōt vi
uēte prima vxore aliam accipere. Et ſi inter eos fuerunt ſpon-
ſalia de futuro, ſiīr nō pōt cum alia de futuro contrahere ſpon
ſalia. Si autē cuꝫ alia cōtrahit ꝑ verba de pn̄ti, vel de futuro, ⁊
ſequatur copula carnalis, ſtabit cuꝫ ſecunda: etiā ſi cum primo
ſponſalia de futuro fuiſſent iuramēto firmata. Si aligatus eſt
vxori, ⁊ nō eſt ſecuta carnalis copula: pōt ea inuita religionē
intrare: nō tn̄ ſi ſecuta eſt carnalis copula. Vxor credēs mari
tuꝫ mortuuꝫ, ſi nubat, ꝙ diu eſt in tali credētia, excuſat. Si autē
prim⁹ marit⁹ redierit: cuꝫ ipſe tenet redire ⁊ manere: alias adul

tera cenſebit. De ſecun. nup. c. Dñs. 27. q. 1. c. Qui deſponſatam.
¶ Decimum impedimentum eſt publicę honeſtatis iuſtitia: q̄
eſt qñ aliqs aliquã mulierẽ deſponſat exiſtentẽ annoꝝ 7. ꝛ ſup:
qui licet eã non cognoſcat carnaliter, nullus tñ de cõſangui ni
tate ipſius mulieris pt eã ducere in vxorẽ: nec ipſe aliã de con-
ſanguinitate ipſius. De deſpon. impu. c. iuuenis: ꝛ c. ad audien-
tiã. eo. ti. Sed iuſtitię publicę honeſtatis impedimẽtũ, vbi ſpon
ſalia quacũque rõne valida nõ erunt, Sãcta Synod⁹ Tridẽ
tina prorſus tollit: vbi aũt valida fuerint primum gradũ (inqt)
nõ excedãt. ¶ Vndecimũ impedimentũ eſt Affinitatis: qd̃ eſt
qñ aliqs aliquã mulierẽ carnaliter infra clauſtra pudoris ꝛ cõ
plete cognoſcit. Talis mulier efficit affinis oĩu cõſanguineoꝝ
ipſius, ꝛ ipſe efficit affinis oĩum mulierũ cõſanguinearũ dictę
mulieris vſque ad quartũ gradũ incluſiue. Et moriente cõſan-
guineo, quo cõtrahit affinitas, pſona q̄ ſuperuiuit remanet affi
nis. De cõſan. ꝛ aff. c. Nõ ſuper his. ¶ Duodecimum impedi-
mentũ eſt Impotentia coeundi, q̄ eſt duplex. ſ. naturalis ꝛ acci
dentalis. Naturalis: vt frigiditas in viro: ꝛ arctatio in mulie-
re: ꝛ defect⁹ ętatis in puero, Accidẽtalis: vt caſtratio, ꝛ malefi
ciatio. Impotentia naturalis, alia tpalis, aliã ppetua. Tẽpora
lis impedit matrimonium p tps quo durat: ſicut defectus ęta-
tis in pueris. Perpetua impedit contrahendum: ꝛ dirimit con
tractũ. Arctatio in muliere medicina remoueri debet, vel per
aſſiduũ coitum eſt aperienda: q̄ ſi non valet remoueri, nullũ eſt
matrimoniũ. De fri. ꝛ male. c. Accepiſti. Si mulier arctata, ab
vno cognoſci nõ pt, ꝛ poſtea ab alio cognoſcat, reddenda eſt
primo. ¶ Accidẽtalis impotẽtia, ſiue caſtratio impedit. Ma
leficium aũt ſi tpale eſt, nõ impedit. Si aũt perpetuũ eſt: qd̃ co
gnoſcitur, ſi per triẽnium continuum perſiſtentes actu vene-
reo nõ poſſunt ſe cognoſcere: tunc impedit contrahendũ, ꝛ di-
rimit contractum. Et hęc impedimenta intelliguntur eſſe, ſi
pręceſſerit matrimonium. ¶ Alia duo impedimẽta ſunt, quę
impediunt matrimonium contrahendum: ſed non dirimunt
cõtractum. ſ. impedimentum feriarum. ſ. ab Aduentu Domini
nři Ieſu Chriſti, vſque in diẽ Epiphanię, ꝛ a feria quarta cine-
rũ vſque in octauam paſchatis incluſiue: (nam in alijs tẽpo-
ribus nuptias celebrare Sancta Sinodus Tridentina pmit-
tit.)

tit.) Quibus tempoꝛibus licet poſſit cõtrahi matrimoniuꝫ per verba de pꝛęſenti ⁊ ſemper ⁊ omni tpe, etiaꝫ quadrageſimali: non licet tamen traducere vxoꝛem, vel ſolennizare nuptias, vel eam carnaliter cognoſcere. Et contrafacientes peccarent moꝛtaliter. ¶ Aliud impedimentuꝫ eſt Interdictuꝫ eccleſię: qñ.ſ. ab eccleſia ex cauſa rõnabili interdicitur alicui cõtrahere matrimonium cum aliqua. Et iſta duo vltima impediunt matrimonium contrahendum, ſed non dirimunt contractuꝫ. De clan. deſpon. c. Cum inhibitio. vnde verſ.

Eccleſię vetitum, necnon tempus feriarum
Impediunt fieri: permittunt facta teneri.

¶ Hec impedimenta ſtrictim ⁊ breuiſſime in ſubſtantia hic poſita ſunt, quantum fieri potuit. Sed qui ea diffuſius videre, ⁊ intelligere voluerit, legat Summam cõfeſſoꝛum Piſanaꝫ, Angelicam, Silueſtrinam, Tabienam, ⁊ Roſellã, ⁊ alias ſummas caſuum conſcientię.

¶ De exhoꝛtatione ⁊ admonitione faciẽda ſpõſo ⁊ ſponſę per ſacerdotem: ⁊ de foꝛma contrahendi matrimonium, ⁊ eius benedictione. Cap. 4.

INſtante aũt nuptiaruꝫ celebratione, faciendę ſunt oꝛões, ⁊ maxime in miſſa: ⁊ eſt dicenda miſſa de Spũ ſctõ cum oꝛone de beata Virgine, ⁊ alia oꝛone: q̃ incipit: Deus per queꝫ mulier iungit viro ⁊c. vt in miſſali: ⁊ hoꝛtandi ſunt ſponſus ⁊ ſponſa ad ſacramẽtalẽ ⁊ cõfeſſionẽ: ⁊ i ea ſunt iſtruẽdi qualiter in mrĩmonio viuere debeãt: ⁊ ꝙ cum oĩ honeſtate actum cõiugij exerceant: cõſiderantes ꝙ inter eos eſt ſacramẽtũ ſanctę matris eccl'ę: quod eſt honeſte exercẽdũ: iuxta dictũ beati Pauli apli prime ad Theſſalonic. c. 4. Vnuſquiſqꝫ veſtrum ſciat vas ſuũ poſſidere in ſanctificatione, ⁊ honoꝛe, nõ in paſſione deſiderij, ſicut gentes quę ignoꝛant deuꝫ: qm̃ deus non vocauit vos in imũditiã, ſed in ſctificationẽ. Hoc aũt fiet, ſi in actu matrimonij procedẽt nõ ſicut equus ⁊ mulꝰ, ſed ſicut pſonę

pſone Deum timentes, ⁊ ſacrm̃ mr̃imonij honorãtes, vʒ. nõ ex ardore libidinis, ſʒ cã ꝓlis ſuſcipiende, debiti redendi cõſorti, ſicut tenent: nec tali actu ↄiugij vtant mõ idebito, ẽt i vaſe cõſueto, ⁊ tactibus immũdis, vt plurieſ actum ipſuʒ exercere poſſint, vel vt habeãt maiorẽ delectationẽ: nec vtant calidis cibarijs ⁊ potibus, vt plꝰ ad hoc tẽtent: nec vir abutat vxore extra vas debitum: q̃a i oĩbꝰ ſupradictis peccarẽt. Itẽ ꝙ tp̃e mẽſtrui nõ ↄueniãt, q̃r eẽt mortale. Itẽ ꝙ conent honorare magnas feſtiuitates, ⁊ ꝑ Dei honore nõ vti ↄiugio, ⁊ ſiĺr i diebꝰ ieiuniorum, ⁊ ꝓceſſionum, ⁊ ꝑ triduum añ, ⁊ ꝑ triduum poſt ſumptionẽ ſacre cõiõnis. Si igit hõeſte Matrimoniũ exercuerint, deꝰ illis bona dabit: ⁊ ꝓſperabuntur: ⁊ bonos filios generabunt: ⁊ diu viuẽt cum letitia iſimul: ⁊ vitã eternã eis ↄcedet dñs Deꝰ nr̃. Itaqʒ ſacerdos õ talibꝰ eos ſapiẽter ⁊ diſcrete moneat, vt Deũ timere diſcãt: ⁊ cum pace ⁊ fidelitate alter alteri amorẽ ⁊ fidẽ ſeruet. Bonũ etiã eſſet, ſi añ nuptiarũ ↄtractionem ſacrm̃ Euchariſtie ſumerent: vt muniti tali viatico cum maiori gr̃a ſacrm̃ ipſuʒ ↄtraherent: q̃r (ſʒ doctores) ſi alter eorum, vel ambo eſſẽt i peccato mortali ↄtrahẽdo mr̃imoniũ mortalr̃ peccarẽt.

Aſſignata die, qua Mr̃imonium ↄtrahẽdũ eſt ꝑ verba de pñnti, venientes ad eccleſiã ſpõſus ⁊ ſpõſa, qui ſunt materia huius ſacri, ⁊ ſe ſacerdoti, ꝓſentantes, ei iuramentũ pſtent, ſm cõſuetudinem quarundã eccleſiarum, de ↄtrahendo matrimonium ſm ritum ſancte Romane eccleſie. Oportet aũt ꝙ ſponſus etatem. 14. annorum: ⁊ ſpõſa. 12. excedãt ſi cõſenſus valere debet: alias nihil fit, nec eſt matrimoniũ. Preſtito iuramẽto ſacerdos indutꝰ ſuppelliceo cum ſtola interrogat vtrunque i hunc modum. Ego ex parte Dei, ⁊ ꝑ iuramentum qð feciſtis, mãdo vobis, quatenꝰ mihi dicatis, ſi habetis aliqð impedimẽtũ canonicum, qð poſſit ipedire vos ab hoc Matrimonio legitime cõtrahendo, vʒ: ſi eſtis cõſanguinei, vel affines vſqʒ ad quartum gradum iclusiue: ⁊ ſi aliqs veſtrũ cuʒ aliqua pſona cõtraxerit ꝑ verba de pñti. Si habetis votum religionẽ itrãdi, vł votum caſtitatis, vel alia impedimẽta canonica. vt ſupra Quibus ſingilatim reſpondentibus, ꝙ nõ, ſacerdos ꝓnunciet verba, que ſunt forma huiꝰ ſacramẽti cum cõſenſu vtriuſqʒ: de quo ↄſenſu ſpecialiter eos moneat, ꝙ ſi deſit nihil oĩno agit: ⁊ dicat ſpõſo.

Dñe N. placet vobis accipere dñā N. in veſtrā legitimā ſpon-
ſam ꝑ verba de p̄ſenti: ſicut p̄cipit ſcā Romana ⁊ apoſtolica ec
cleſia? Quo dicente, Placet dñe, Sacerdos dicit ſponſe. Dña
N. placet vobis accipere dñm N. in veſtrū legitimū ſponſum ꝑ
verba de p̄ñti: ſicut p̄cipit ſacroſctā Romana ⁊ aplica eccleſia?
Et illa dicēte, Dñe placet mihi. Sacerdos ponat manū dexte
rā ſpōſi ſup dextera ſpōſe: ⁊ ſupponat ſtolā in modum crucis ſu-
ꝑ cōplicatas dexteras vtriuſqꝫ: ⁊ dicat. Et ego cōiungo vos in
matrimoniū. Et ſignū crucis ſup vtrūqꝫ faciat, dicēs. In noīe
pa ✠ tris, ⁊ fi ✠ lij, ⁊ ſpūs ✠ ſancti. Amē. vel alijs vtatur ver
bis, iuxta receptū vniuſcuiuſqꝫ ꝓuincie ritū. Et aſpgat aq bñ-
dicta dicēs. Per aque bñdicte aſperſionē det vobis oīps deus
ſuam gratiā ⁊ benedictionē. Quo dicto ſacerdos benedicit ar-
ras in hunc modū. ℣. Adiutoriū noſtrum in noīe dñi. ℟. Qui
fecit celū ⁊ terram. ℣. Sit nomē dñi bñdictū. ℟. Ex hoc nunc
⁊ vſqꝫ in ſeculū. ℣. Dñe exaudi orōnē meā. ℟. Et clamor me⁹
ad te veniat. ℣. Dñs vobiſcū. ℟. Et cū ſpū tuo. Oremus. Orō.

Benedic Domine has arras, quas hodie tradit famulus
tuus N. in manū ancille tue, dilecte ſponſe ſue N. quem-
admodum benedixiſti Abraham cum Sara, Iſaac cum Re-
becca, Jacob cum Raphael, dona ſuper eos gratiā tue benedi-
ctionis abundantiā rerū, ⁊ conſtantiam operum: ſi oreſcāt ſicut
roſa in Jericho plantata: ⁊ te dñm noſtrum Jeſum xp̄m timeāt
⁊ adorent in ſecula ſeculorum. ℟. Amen. Oremus. Oratio.

Domine deus, oīps pater: qui in ſimilitudinē ſcti connubij
Iſaac cū Rebecca ꝑ interceſſionē arrarū Abrahe famu-
li tui copulari iuſſiſti, vt oblatione munerū numeroſitas creſce
ret filiorū: q̄s oīpotētiā tuā: vt harū oblatione arrarū, quas ho-
die hic famulus tuus N. dilecte ſponſe ſue N. offerre procurat:
ſanctificator accedas: eoſqꝫ cū ſuis munerib⁹ ꝓpitius bñ ✠ di
cas: quaten⁹ tua benedictione protecti, ⁊ vinculo tue liberatio
nis cōnexi, gaudeāt ſe feliciter cū tuis fidelibus perenniter mā
cipari. Per Chriſtum dñm nrm. ℟. Amen. Aſpergantur arre
aqua benedicta: poſtea bñdicat annulū. ¶ Bñdictio annuli.
℣. Adiutoriū nrm in noīe dñi. ℟. Qui fecit celū ⁊ terrā. ℣. Dñe
exau. ℟. Et cla. ℣. Dñs vob. ℟. Et cū ſpi. Orem⁹. Orō.

Bene ✠ dic, q̄ſumus dñe, annulum hunc, quem nos in tuo
nomine

nomine bene ✠ dicimus: vt qui eum portauerint in tua pace conſiſtant: ⁊ in tua voluntate permaneant: ⁊ in amore tuo viuant ⁊ ſeneſcant: ⁊ multiplicentur in longitudine dierum. Per Chriſtum dominum noſtrum. ℟. Amen. Oremus. Oratio.

Creator ⁊ conſeruator humani generis: dator gratie ſpiritualis: largitor eterne ſalutis: tu domine emittere digneris ſpiritum ſanctum tuum paraclitum de celis: ⁊ tuam ſanctam bene ✠ dictionem ſuper hunc annulum: vt eſti pariter armati virtute celeſti, tuaque protectione defenſi, bene ✠ dictionis tue munus percipiant in vitam eternam. Per. ℟. Amen.

Et aſpergat ſacerdos annulum aqua benedicta. Poſtea ſponſus accipiat annulum de manu ſacerdotis: ⁊ ponat eum in dextera manu ſponſe in digito quarto. ſ. annulari, dicens. In nomine patris, ⁊ filij, ⁊ ſpiritus ſancti. Amen. Quo peracto ſacerdos legat preces ſequentes.

Manda deus virtuti tue confirma hoc deus, quod operatus es in nobis: a templo ſancto tuo, quod eſt in hierlz, tibi offerent reges munera. Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in vaccis populorum, vt excludant eos, qui probati ſunt argento. Gloria patri. ⁊c. Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon. Pater noſter. Et ne nos in. ℣. Saluum fac ſeruum tuum ⁊ ancillam tuam. ℟. Deus meus ſperantes in te. ℣. Mitte eis domine auxilium de ſancto. ℟. Et de ſion tuere eos. ℣. Eſto ei domine turris fortitudinis. ℟. A facie inimici. ℣. Domine exaudi orationem. ℟. Et clamor. ℣. Dominus vobiſc. ℟. Et cum ſpir. Oremus. Oratio.

Deus Abraham, Deus Iſaac, Deus Jacob, bene ✠ dic adoleſcentes iſtos: ⁊ ſemina ſemen vite eterne in mentibus eorum, vt quicquid pro vtilitate didicerint, hoc facere cupiant. Per dominum noſtrum Jeſum Chriſtum filium tuum, recuperatorem noſtrum, qui tecum viuit ⁊ regnat in vnita. ⁊c. Oremus. Oratio.

Bene ✠ dic domine ⁊ reſpice de celis ſuper hanc coniunctionem: ⁊ ſicut miſiſti ſanctum Angelum tuum Raphaelem pacificum ad Tobiam ⁊ Saram filiam Raguelis: ita digneris domine mittere benedictionem tuam ſuper hos adoleſcentes: vt in tua benedictione permaneant, in tua voluntate perſiſtant ⁊ in tuo amore viuant ⁊ ſeneſcant: ⁊ multiplicentur in longitudine dierum. Per Chriſtum dominum noſtrum. ℟. Amen. Oremus. Oratio.

Bene ✠ dicere dignare domine, quęſumus, hunc famulum tuum, ⁊ hanc famulam tuam: vt in nomine tuo creſcant ⁊ conſeruentur: atque omnibus diebus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bꝰ tibi fuiāt: quatenꝰ mūdi pacto termino, tibi ſine macula va-
leāt adherere. Per xp̄m. ℟. Amē. Poſtea dicat ſacerdos ps.
BEati omnes qui timent dn̄m: qui ambulant in vijs eius.
Labores manuum tuarum, quia manducabis: beatus es
⁊ bene tibi erit. Uxor tua ſicut vitis abundās, in lateribus do-
mus tue. Filij tui ſicut nouelle oliuarū, in circuitu menſe tue.
Ecce ſic benedicetur homo, qui timet dominum. Benedicat
tibi dominus ex ſyon: ⁊ videas bona Hieruſalem omnibus die-
bus vite tue. Et videas filios filiorum tuorum: pacem ſuper
Iſrael. Gloria pa. Kyrie eleiſon. Chriſte eleiſon. Kyrie eleiſon.
Pater nr̄. ⁊ dī ob oībus preſentibus Et ne nos. ℣. Saluū fac
ſuū tuū ⁊ ancillā tuā. ℟. Deꝰ meus ſpātes in te. ℣. Dn̄e exau.
℟. Et clamor. ℣. Dn̄s vobiſcū. ℟. Et cum ſpi. Oremus. Orō.
OMnipotens ſempiterne deus: qui primos parentes no-
ſtros Adam ⁊ Euā ſua virtute creauit, ⁊ in ſocietate ſan-
cta copulauit: ipſe corda ⁊ corpora veſtra ſancti ✠ ficet, ⁊ bene-
✠ dicat: atq̄ in ſocietate ⁊ amore vere dilectionis coniungat.
Per Chriſtum dominum noſtrum. ℟. Amen. Oremus. Oratio.
BEne ✠ dicat vos deus: ⁊ cuſto ✠ diat vos Jeſus Chri-
ſtus: oſtendat faciem ſuam in vobis: ⁊ miſereatur veſtri.
Conuertat dominus vultum ſuum ad vos: ⁊ det vobis pacem ⁊
ſanitatem corporis ⁊ anime. Amen.
IMpleat vos xp̄s oī bn̄dictione ſpūali ī remiſſionē pc̄ōrū:
vt habeatis vitā eternā, ⁊ viuatis in ſecula ſeculoꝝ. ℟. Amen.
ET bn̄dictio dei oīpotētis, pa ✠ tris, ⁊ fi ✠ lij, ⁊ ſpiritꝰ ✠
ſcti, deſcendat ſup vos: ⁊ maneat ſemꝑ. Amē. Poſtea dicat
miſſa: vt in miſſali vſque ad Pater nr̄ incluſiue. Et poſt Pr̄ nr̄,
dicto Per oīa ſcl'a ſcl'orum, Et rn̄ſo Amen, anteq̄ dicatur Pax
dn̄i, Sacerdos collocata hoſtia cōſecrata ſup patenā poſitā ſu-
per calicem, ⁊ cooperta corporali, vertit ſe ad ſponſū ⁊ ſpōſā
corā altari genuflexos, ita q̄ ſpoſa ſit a ſiniſtris ſpōſi: ⁊ vbi cō-
ſueuit, cooperit ſpatulas viri ⁊ caput mulieris cū eodē velo ad
exemplum Rebecce, que viſo Iſaac cooperuit ſe. Gene. 24.
Et de hoc habetur. 30. q. 5. capitu. Femine, ⁊ capitu. Nec illud.
Et dicit. In noīe patris, ⁊ filij, ⁊ ſpūs ſancti. Amē. ℣. Saluos
fac ſeruos tuos. ℟. Deus meus ſperantes in te. ℣. Oſtende
eis dn̄e miſericordiā tuā. ℟. Et ſalutare tuū da eis. ℣. Mitte

eis

eis dñe auxiliũ de ſctõ. ℟. Et de ſiõ tuere eos. ℣. Dñe exau. ℟. Et clamor. ℣. Dñs vobiſcũ. ℟. Et cũ ſpũ tuo. Oremus. Oro.

Propitiare dñe ſupplicatiõib9 nr̃is: ꝛ iſtitutis tuis, qb9 ꝓpagatioñe humani gñis ordinaſti, benignius aſſiſte, vt qḋ te authore iũgit, te auxiliãte ſeruet. per.

Per omni a ſe cu la

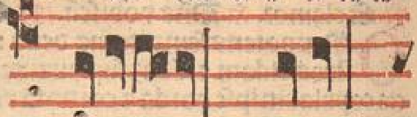

ſeculorum. ℟. Amen.

Dñs vobiſcũ. ℟. Et cũ ſpiritu tuo. Surſum corda.

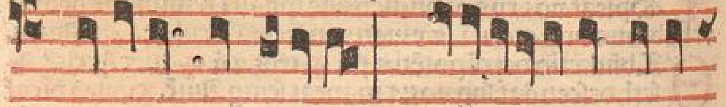

℟. Habemus ad dominum. Gratias agamus domi-

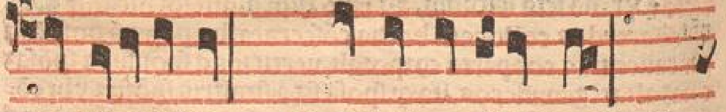

no Deo noſtro. ℟. Dignum ꝛ iuſtum eſt.

Vere dignum, ꝛ iuſtum eſt: ęquum ꝛ ſalutare. Nos tibi

ſemper

ſemper ⁊ vbiqȝ gratias agere, domine ſãcte, pater omni=
potens: eterne deus. Qui poteſtate virtutis tue de nihilo
cũcta feciſti: qui diſpoſitis vniuerſitatis exordijs homini ad
imaginem dei facto ideo inſeparabile mulieris adiutorium
condidiſti: vt femineo corpori de virili dares carne princi=
pium: docens quod deo placuiſſet inſtitui, nunꝗ̄ licere diſ=
iungi. Deus ꝗ tã excellenti myſterio cõiugalẽ copulã cõſe=
E crasti:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſto: imitatrixqꝫ ſanctarum permaneat fœminarū. Sit ama-
bilis vt Rachel viro ſuo: ſapiens vt Rebecca: lōgęua ⁊ fi-
delis vt Sarra. Nihil in ea ex actibus ſuis ille author ꝑuari-
cationis vſurpet: nexa fidei mandatiſqꝫ permaneat: vni
thoro iuncta cōtactus illicitos fugiat: muniat infirmitatē
ſuam robore diſciplinę. Sit verecundia grauis: pudore ve-
nerabilis: doctrinis cęleſtibus erudita. Sit fęcūda in ſobo-

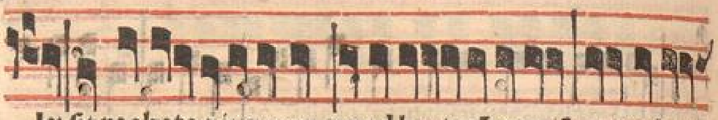

le: ſit probata ⁊ innocens: ⁊ ad beatorũ requiẽ, atqꝫ ad cele

ſtia regna ꝑueniat. Et videat filios filiorũ ſuorũ vſqꝫ ad

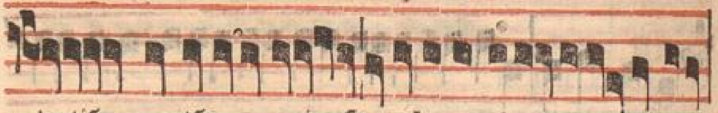

tertiã ⁊ quartã generationẽ: ⁊ ad optatã ꝑueniat ſenectutẽ.

¶ Hic ſacerdos mutet vocem, ſi ꝑfationẽ cantauit, ⁊ dicat plane, ita ꝙ ab aſtantibus audiri poſſit. Per eũdẽ dñm nr̃ꝫ Jeſum Chr̃m filiũ tuũ. Qui tecũ viuit ⁊ regnat in vnitate ſpũs ſcĩ deus. Per omnia ſcl'a ſeculoꝝ. Amẽ. Poſtea dicat in tono lectionis.

OReus omnipotẽtem Deũ, qui ad multiplicandã humani generis ꝓlẽ bene ✠ dictionis ſuę gratiã largirꝭ dignatꝰ eſt, fratres chariſſimi: ⁊ deꝓcemur, vt hos famulos ſuos N. ⁊ N. quos ad cõiugalẽ copulã ipſe ꝑelegit, ipſe cuſtodiat. ℟. Amẽ.

DEt eis ſenſus pacificos, pares animos, mores mutuos charitate coniunctos. Reſponſorium. Amen.

HAbeant quoqꝫ optatas ſuo munere ſoboles: quas ſicut donum ipſius tribuit, ita bene ✠ dictionem conſequãtur: vt hi famuli tui in omni eidem cordis humilitate deſeruiant, a quo ſe redemptos ac dicatos eſſe non dubitant. Per eundem Chriſtum dominum noſtrum. ℟. Amen. Quibus peractis ſacerdos ad altare conuerſus dicit Pax dñi ⁊c. Poſtea datur pax ſponſo: ⁊ ipſe dat eã ſponſę: ⁊ miſſa terminat. Cõpleta miſſa ſacerdos, vbi cõſueuit, bñdicit panem ⁊ vinũ, dicẽs, ℣. Adiutoriũ nr̃m in nomine domini. ℟. Qui fecit celum ⁊ terram. Oremus. Ora.

BEne ✠ dic dñe creaturã iſtã panis ⁊ vini, ſicut bñ ✠ dixiſti quoqꝫ panes in deſerto: vt oẽs guſtãtes ex ea, tã animę, ꝙ corporis recipiant ſanitatẽ. Per Chr̃m dñm nr̃m. ℟. Amen.

Deinde

Deinde in altari frangat panẽ, ⁊ det vnã partẽ ſponſo, ⁊ aliam ſponſe, ⁊ ſic etiã de vino: ⁊ poſtea aſpergantur aquã benedicta. Deinde ſacerdos ponit manus ſuper capita amborũ primo viri, ⁊ poſtea mulieris, dicẽs. In noĩe patris, ⁊ filij, ⁊ ſpiritus ſancti amen. Et eleuatis manibus ⁊ extẽſis ſup capita eorũ dicit.

Deus Abrahã, De⁹ Iſaac, de⁹ Iacob: ipſe ſit vobiſcũ: ⁊ ipſe vos cõiũgat, ipleatqȝ bñ ✠ dictionẽ ſuã in vobis. Amẽ.

Bene ✠ dicat vos omnipotẽs Deus oris ſui eloquio: ⁊ cor veſtrũ ſynceri amoris copulet nexu perpetuo. ℟. Amen.

Locatis rerũ preſentiũ copijs, fructificetis decenter in filijs, gaudeatis perẽniter cum fidelibus amicis. ℟. Amen.

Tribuat dñs vobis parẽtibus dona perennia: preſentia tẽpora feliciter dilatet: ⁊ ſẽtiatis gaudia ſẽpiterna. ℟. Amẽ.

Ipſe qui vnum trinumque poſſidet nomen, ⁊ gloriatur Deus, benedicat vos in ſecula ſeculorum. ℟. Amen.

Quod ipſe vobis preſtare dignetur, cui eſt honor ⁊ imperium in ſecula ſeculorum. Amen. Oremus. Oratio.

Dominus Deus oĩps bñ ✠ dicat vos: ipſe vos cõiũgat, impleatqȝ bñ ✠ dictionẽ ſuã in vobis: ⁊ videatis filos filiorũ veſtroꝝ vſqȝ in tertiã ⁊ quartã generationẽ ⁊ progeniẽ: ⁊ ad optataȝ perueniatis ſenectutem. Per dñȝ. Tunc ſacerdos iterũ tangat capita vtriuſqȝ, primo viri ⁊ poſtea mulieris: ⁊ dicat.

Deus Abrahã, Deus Iſaac, De⁹ Iacob, emitte bñ ✠ dictionẽ tuã ſup nubentes iſtos: ⁊ ſemina ſemẽn vite eterne in mẽtibus eoꝝ: vt quicquid de vtilitate ſua didicerint, hoc facere cupiãt. Per Ieſum Chrm recuperatorẽ oĩuȝ fideliũ: q cũ te eterno prẽ ⁊ ſpũ ſctõ viuit ⁊ regnat Deus: p oĩa ſcl'a ſcl'oꝝ. ℟. Amẽ. Et bñdictio Dei oĩpotẽtis, pa ✠ tris, ⁊ fi ✠ lij, ⁊ ſpũs ſci deſcẽdat ⁊ maneat ſup vos: ⁊ angelus Dñi bonus cuſtodiat vos ſemp. ℟. Amẽ. Poſtea ſacerdos dicit Euangeliũ ſci Ioãnis. In principio. f. 89. Quo dicto aufert veliũ ab eis, ⁊ dicit Ambulate i pace.

Suprascripta bñdictio nõ eſt faciẽda, qñ alter cõtrahẽtiũ i alio mrĩmonio fuit bñdict⁹, imo ſacerdos bñdicẽs ſecũdas nuptias eſt ſuſpẽſus, ⁊ ad Papã mittẽdus, ex. ra de ſecũdis nuptijs, cap. Capellanus. Scũs tñ Thomas tenet q qñ virgo cõtrahit cum viro, q aliã habuerat vxorẽ, q bñdici debet, ⁊ eſt cõis doctoꝝ opinio hoc eſſe ſeruãdũ, vbi ea eſt cõſuetudo, q vero in locis, i quibus id

bus id fieri nō ↄſueuit, hoc faceret, incurreret pęnam dicti Cap.
Capellanus. Cū aūt he nuptię bn̄dicēdę ſunt, ſeruat̄ hic ritus.
Bn̄dicunt̄ Arre, ꝛ veniūt ambo, ꝛ genuflectūt añ altare, ꝛ miſ-
ſa dī vſqꝫ ad pax dn̄i excluſiue, ꝛ velant̄ ambo vt ſup. ꝛ ſacerdos
dicit In noīe pr̄is, ꝛc. vt ſup. ꝛ ℣. vt ſup. i ſingulari numero, ꝛ
genere feminino, Oro. Propitiare cū pfatione predicta, ꝛ oro.
Oremꝰ oīpotentē Deū, qd multiplicādā, dr̄ i ſingulari nume
ro, ꝛ i genere feminino, Poſtea finita miſſa dicat orōnes, vt ſup.
ponēdo manū ſolū ſup caput ſpōſę, ꝛ faciat reliqua oīa, vt ſup.

¶ De ingreſſu ſpōſę in eccleſiaꝫ octauo die poſt benedictionē faciēdo, vbi ↄſueuit. cap. 5. ¶

In aliqbꝰ eccleſiis ↄſueuit octa
uo die poſt bn̄dictionē ſpōſa ingredi eccleſiā, qd vulgo dicitur,
Intrare in ſancta. Et tūc ſacerdos indutus ſuppelliceo ꝛ ſtola,
ſit in oſtio eccleſię: ꝛ adueniēte ſpōſa dicat ℣. Adiutorium nr̄m
in nomine dn̄i. ps Deus miſereat̄. totū cū Gloria pa. f. 37. ꝛ po
ſtea ſubiūgat ps. Beati oēs. totū ſilr̄ cū Gloria pa. f. 37. Kyrie
eleiſ. Chr̄e eleiſ. Kyrie eleiſ. P r̄ nr̄. Et ne nos. Sed libe. ℣. Sal-
uā fac ancillā tuā. ℟. Deus meus ſperātē in te. ℣. Nihil profi-
ciat inimicus in ea. ℟. Et filius iniqtatis nō apponat nocere ei.
℣. Eſto ei dn̄e turris fortitudinis. ℟. A facie inimici. ℣. Dn̄e
exaudi. ℟. Et clamor. ℣. Dn̄s vob. ℟. Et cū ſpi. Oremꝰ. Oro.

OMnipotēs ſempiterne Deꝰ, creator celi ꝛ terrę: q oīa de
nihilo creaſti: qque Adā protoplaſtū de limo terrę forma-
ſti: ꝛ Euā illi in adiutoriū dediſti: ꝛ bn̄dixiſti eis, dicens. Creſcite
ꝛ multiplicamini ꝛ replete terrā: ne reſpicias ad pcā nr̄a, ſed ad
fidē eccleſię tuę: ꝛ bene ✠ dicere digneris hāc famulā tuā vna
cū marito ſuo: ꝛ da ei fęcunditatē ſobolis, ꝛ de rore cęli, atqꝫ de
pinguedine terrę abundantiā: ꝛ benedic eis taꝫ in domibus, q̄
in agris, ꝛ vbiqꝫ: in iumētis, ꝛ pecoribus, omniqꝫ poſſeſſionico
rū benedic: ꝛ perduc eos in oī pietate, ꝛ caſtitate, ꝛ morū bone
tate, ꝛ timore Dei ad vitā ęternam. Per Chriſtū. Tunc ſacer-
dos tradat caput ſtolę ſpōſę, ꝛ ducēs eaꝫ in eccleſiā, dicat.

INgredere in domū dei: ꝛ adora filiū virginis: q tibi fęcū
ditatem prolis tribuere dignet̄: ipſum inquaꝫ dn̄m nr̄m Jeſum
Chr̄m mediatorem Dei ꝛ hoīum: qui cū patre ꝛ ſpiritu ſc̄o viui-
t ꝛ regnat Deus in ſc̄la ſc̄lorum. ℟. Amen. Poſtea ſacerdos
celebret, ꝛ ſponſa audiat miſſam cū cādela accenſa in manibus.

Et finita

Et finita miſſa ſacerdos benedicat eam hoc modo. Bñdictio Dei oipotentis, pa ✠ tris, ⁊ fi ✠ lij, ⁊ ſpiritus ✠ ſcī deſcendat ſup te: ⁊ maneat ſemp. Et aſpergat aqua bñdicta: que ſurgens offerat ſacerdoti, qd ſibi placuerit: ⁊ domū reuertatur in pace.

¶ Pro fuganda ſterilitate mulieris oratio. Cap. 6.

Mulier ſterilis ⁊ infecunda veniēs ad eccleſiā accedat ad ſacerdotem habentem ſuperpelliceū ⁊ ſtolā: ⁊ ſe eius orationibus cōmendet. Qui faciat oronē ſup eā in hunc modum. In noīe patris, ⁊ filij, ⁊ ſpūs ſcī. Amen. ℣. Adiutorium nrm in noīe dñi. ℟. Qui fecit celū ⁊ terrā. ps. Beati oēs q. totum cum Gloria pa. fo. 37. Añā. Bñdicat tibi dñs ex ſion: ⁊ videas filios filioꝝ tuoꝝ vſqꝫ in tertiā ⁊ quartā generationē. Kyrie eleiſon. Chrē eleiſon. Kyrie eleiſ. P ā nr. Aue maria. C redo in Deum. Quibus dictis ſacerdos ſubiungat. ℣. Saluā fac ancillā tuam. ℟. Deus meus ſperantē in te. ℣. Sint filij tui ſicut nouelle oliuarū. ℟. In circuitu menſe tue. ℣. Dñe exaudi oronē meā. ℟. Et clamor me⁹. ℣. Dñs vobiſcū. ℟. Et cū ſpi. Orem⁹. Oratio.

Deus, qui emortuā vuluā Sarre ita per Abrahe ſemen fecundare dignatus es: vt ei contra ſpem ſobolis filius naſceretur, pſta famule tue N. pro ſua ſterilitate deprecāti: vt merorē infecunditatis ab ea ſubmoueas: ⁊ ad concipiendam ſobolem ei fecunditatem tribuas: ⁊ filium, quem donaueris, clemēter benedicas. Per Chrm dominum nrm. Oremus. Oratio.

Maieſtatis tue clementiam deus pater oipotēs ſuppliciter exoramus: vt preces noſtras p ſterilitate famule tue N. benignus aſſumas: ⁊ ei prolem tibi ⁊ hominibus gratioſam cōcedere digneris. Per Chriſtum dñm noſtrum. Poſt hec aſpergit eam aqua benedicta: ⁊ imponit q ſepe dicat, vel dici faciat predictum pſalmum. Beati omnes qui timent dñm, ⁊ P ater noſter, ⁊ Aue maria, ⁊ C redo in Deum ⁊c. Et quod honeſte cum viro ſuo, ⁊ pudice actum matrimonialem exerceat.

¶ Orō p īpeditis ī mrīmonio a demone, vel maleficijs. Ca. 7.

Sacerdos cū ſuperpelliceo ⁊ ſtola ſuper virū ⁊ mulierē impeditos ſequētē oronē dicit. ℣. Adiutoriū nrꝫ in noīe dñi. ℟. Qui fecit celū ⁊ terrā. ℣. Saluos fac ſeruos tuos ⁊ ancillas tuas. ℟. De⁹ me⁹ ſpantes ī te. ℣. Mitte eis dñe auxiliū de ſcō. ℟. Et de ſiō tuere eos. ℣. Nihil pficiat inimic⁹ ī eis. ℟. Et fili⁹ iniqui-

iniqtatis nō apponat nocere eis. ℣. Eſto eis dn̄e turris fortitudinis. ℟. A facie inimici. ℣. Dn̄s vob. ℟. Et cū ſpi. Oremus. Oro.

Domine Jeſu Chriſte Dei ⁊ beatę Marię virginis filius, q in paradiſo terreſtri mrīmoniū inſtituiſti in officiū, ſiue cōſeruationē ⁊ multiplicationē humanę naturę: ⁊ ipſū matrimoniū mirabiliter honoraſti in aduētu tuo primordijs miraculoꝝ tuoꝝ: tu ꝑ merita ⁊ p̄ces ipſius beatiſſimę virginis Marię mr̄is tuę, beati Vincētij ꝯfeſſoris tui, ⁊ oīuꝫ ſcōꝝ ⁊ ſanctarū tuarū, digneris hos famulos tuos, quos mr̄imonialiter ꝯiūxiſti, bn̄ ✠ dicere, ac plene liberare ab oī ligamēto, faſcinamēto, ⁊ maleficio ſatanę, ⁊ dare eis fęcūditatē ⁊ gratiā: vt libere poſſint vti mr̄imonio ſuo ad generādū, ꝯcipiēdū, portādū, pariēdū ⁊ nutriēdū ꝓles gratas Deo ⁊ hoibus. In noīe pa ✠ tris, ⁊ fi ✠ lij, ⁊ ſpūs ✠ ſci. Amē. Jeſus marię filius, mundi ſalus ⁊ dn̄s, ſit nobis clemens ⁊ ꝓpitius. ℟. Amen. ps. Beati oēs. f. 37. ps. Qui habitat. fol. 60. ps. Dn̄e qd multiplicati. f. 252. Oēs integri dicant cum Gloria pa. Kyrie elei. Chriſte elei. Kyrie elei. Pr̄ nr̄. Et ne nos inducas i tēta. ℣. Saluū fac ſeruū tuum ⁊ ancillam tuam. ℟. Deus meus ſperātes in te. ℣. Mitte eis dn̄e auxilium de ſcō. ℟. Et de ſiō tuere eos. ℣. Nihil ꝓficiat inimicus in eis. ℟. Et filius iniqtatis non apponat nocere eis. ℣. Eſto eis dn̄e turris fortitudinis. ℟. A facie inimici. ℣. Dn̄e exaudi orōnem meam. ℟. Et clamor. ℣. Dn̄s vob. ℟. Et cū ſpi. Oremus. Oro.

Domine Jeſu Chriſte fili Dei viui: qui vterum beatę virginis Marię mirabiliter fęcūdaſti, vt de ſpū ſcō ꝯciperet, portaret, pareret, ac nutriret: te deū ⁊ hoīeꝫ ſaluatorē inuocam⁹ ꝑ clemētiā tuam: vt his famulis tuis N. ⁊ N. ſemoto oī demonis impedimēto ⁊ maleficio, fęcūditatē donare digneris: vt generare, ⁊ cōcipere, portare, parere, ac nutrire tibi valeāt ꝓlē in vitā ęternā. Amē. In noīe pa ✠ tris, ⁊ fi ✠ lij, ⁊ ſpūs ✠ ſci. Amen. ps. Beatus vir q nō abijt in cōſilio impioꝝ. cū oratiōr ſequentibus verſib⁹ vſqꝫ ꝓſperabunt. Gloria pa. fo. 210. Tūc ſacerdos imponens manus ſup capita, primo viri, poſtea mulieris, dicat.

Jeſus Marię filius: mūdi ſalus ⁊ dn̄s, q beatiſſimę virgini Marię mr̄i ſuę felicē partū tribuit, ipſe tibi ꝯcedat, vt poſſis in vtero portare, fouere, parere, ⁊ bn̄ nutrire ꝓlē Deo ⁊ hominib⁹ gratā. In noīe pa ✠ tris, ⁊ fi ✠ lij, ⁊ ſpūs ✠ ſci. Amen.

¶ De

¶ De bñdictione fet⁹ i vtero mr̃is, de cui⁹ piculo dubitat. c. 8.

Sacerdos cuz ſuperpelliceo ⁊ ſtola hoc modo bñdicit fetũ
in vtero matris. Adueniẽs mulier p̃gnans coraz altari, ⁊
genuflexa tenet faciẽ contra altare: ⁊ ſacerdos ſup̃ eam orat, di-
cens, ℣. Adiutorium nr̃m in nomine dñi. ℞. Qui fecit celũ ⁊ ter
rã. ℣. Saluã fac ancillã tuaz. ℞. Deus meus ſperãtez in te. ℣.
Eſto ei dñe turris fortitudinis. ℞. A facie inimici. ℣. Nihil p-
ficiat inimicus in ea. ℞. Et filius iniquitatis nõ apponat noce
re ei. ℣. Mitte ei dñe auxiliũ de ſctõ. ℞. Et de ſion tuere eaz. ℣.
Dñe exau. ℞. Et clamor. ℣. Dñs vo. ℞. Et cũ. Oremus. Oro.

Omñps ſempiterne Deus, q dediſti famulis tuis in cõfeſſio
ne vere fidei eterne trinitatis gloriã agnoſcere, ⁊ in potẽ
tia maieſtatis tue adorare vnitatẽ: qs, vt eiuſdez fidei firmitate
ab omnibus ſemp muniamur aduerſis. Per do. Oremus. Oro.

Domine deus omniũ creator, fortis, ⁊ terribilis, iuſt⁹ atqz
miſericors: q ſolus bonus ⁊ pius es: ſolus p̃ſtãs, ſolus iu-
ſtus, om̃ps ⁊ eternus: q de oĩ malo liberas Iſrael: q feciſti patres
electos quoſlibet, ⁊ ſcificaſti: eos munere ſpũs ſci: vcz, virginez
glorioſiſſimã mariã, in vtero poſt ↄceptũ abſqz oĩ decurſu tp̃is
Ioãnẽ baptiſtã, ⁊ alios ſꝫ gradus varios, anteꝙ̃ more ſolito na
ſcerent: accipe ſacrificiũ cordis ↄtriti, qs, ac feruẽs deſideriũ fa
mule tue N. humilr̃ ſupplicãtis p ↄſeruatiõne plis debilis, quã
dediſti eã ↄcipe: ⁊ cuſtodi partẽ tuã, atqz ſcifica imẽſa bñdictio
ne tue gr̃e: ⁊ defende ab oĩ dolo ⁊ iniuria diri hoſtis, necnõ a q-
buſlibet aduerſitatib⁹ crudelibus ⁊ iniqs: vt ad lucẽ p̃ntis vite
iucũdiſſimã obſtetricãte manu tua veniat icolumis, tibiqz i oĩ-
bus iugiter deſeruiat, ⁊ vitã ↄſeq ſẽpiternã finaliter mereat. per.
Poſtea aſpgat aq bñdicta dicẽdo ps. De⁹ miſeat nr̃i totũ cuz
Gloria pa. f. 37. Deinde. ℣. Bñdicam⁹ patrẽ ⁊ filiũ cũ ſcõ ſpũ.
℞. Laudem⁹ ⁊ ſuperexaltemus euz in ſc̃la. ℣. Angelis ſuis Deus
mandauit dẽ te. ℞. Ut cuſtodiãt te in oĩbus vijs tuis. ℣. Dñe
exaudi. ℞. Et clamor. ℣. Dñs vobiſ. ℞. Et cũ. Oremus. Oro.

Uiſita, qs dñe, cunctã habitationẽ iſtam: ⁊ oẽs inſidias ini
mici ab ea, ⁊ a p̃ſenti famula tua lõge repelle: ⁊ angeli tui
ſancti habitent in ea, qui eam ⁊ eius prolẽ in pace cuſtodiant: ⁊
bene ✠ dictio tua ſit ſup eã ſemp: ſalua eos om̃ps Deus, ⁊ lucem
tuã eis cõcede ppetuam. Per dñz. ℞. Amen. Benedictio Dei
omnipo-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

oĩpotentis, pa ✠ tris, ꝛ fi ✠ lij, ꝛ ſpiritus ✠ ſancti deſcendat ꝛ ſit ſuper te ꝛ ſuper prolem tuam: ꝛ maneat ſemper. ℟. Amen.

¶ Ordo benedictionis mulieris poſt partum in domo. Cap. 9.

¶ Sacerdos ingrediẽs domũ mulieris, q̃ pepit, dicat ĩ ingreſſu.

PAx huic domui: ꝛ oĩbus habitantibus in ea. ℣. Adiutorium nr̃m in noĩe Dñi. ℟. Qui fecit celum ꝛ terram. Pſalmus.

LAudate pueri dñm: laudate nomen dñi. Sit nomẽ dñi benedictũ ex hoc, nunc ꝛ vſque in ſeculũ. A ſolis ortu vſq; ad occaſum, laudabile nomen dñi. Excelſus ſup oẽs gentes dñs: ꝛ ſup celos gloria eius. Quis ſicut Dñs deus nr̃, q in altis habitat, ꝛ humilia reſpicit in celo ꝛ in terra: Suſcitans a terra inopẽ: ꝛ de ſtercore erigens pauperẽ. Ut collocet eũ cũ principibus, cũ principibus populi ſui. Qui habitare facit ſterilẽ ĩ domo: matrẽ filioꝝ letãtẽ. Gloria p. Pſ.

BEati oẽs, qui timent dñm, qui ambulant in vijs eius. Labores manuũ tuaruʒ, quia mãducabis: beatus es, ꝛ bene tibi erit. Uxor tua ſicut vitis abundans: in lateribus domus tue. Filij tui ſicut nouelle oliuarũ: in circuitu menſe tue. Ecce ſic benedicetur homo: qui timet dñm. Benedicat tibi dñs ex ſion: ꝛ videas bona Hieruſalem oĩbus diebus vite tue. Et videas filios filiorũ tuoꝝ: pacem ſuper Iſrael. Gloria pat. Pſ.

DEus miſereat̃ nr̃i: ꝛ benedicat nobis: illuminet vultũ ſuũ ſuper nos: ꝛ miſereatur noſtri. Ut cognoſcamus in terra viã tuã: in omnibus gentibus ſalutare tuũ. Confiteant̃ tibi populi Deus: ꝯfiteantur tibi populi oẽs. Letent̃ ꝛ exultẽt gẽtes: qm̃ iudicas populos in equitate: ꝛ gentes in terra dirigis. Confiteant̃ tibi populi Deus: cõfiteantur tibi populi oẽs: terra dedit fructum ſuũ. Benedicat nos Deus Deus nr̃: benedicat nos Deus: ꝛ metuant eũ oẽs fines terre. Gloria pat. Añа. Aĩa mea illi viuet: ꝛ ſemen meũ ſeruiet ipſi. Kyrie eleiſ. Chr̃e eleiſ. Kyrie eleiſon. Pater nr̃, qui es. Et ne nos inducas in tẽtationẽ. Sed libera nos a malo. ℣. Saluã fac ancillã tuam. ℟. Deus meus ſperãtẽ in te. ℣. Mitte ei dñe auxiliũ de ſancto. ℟. Et de ſion

tuere eam. ℣. Eſto ei dñe turris fortitudinis. ℟. A facie inimici. ℣. Dñe exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dñs vobiſcum. ℟. Et cum ſpũ tuo. Oremus. Orõ.

Domine ſcẽ, pr̃ops, eterne Deus, q bñdictionis tuę grãm egris infundẽdo corporibꝰ, facturã tuã multiplici pietate cuſtodis: ad inuocationẽ tui noĩs ſcĩ benignus aſſiſte: vt hãc famulã tuã dextera tuę virtutis tuearis, ptãte ꝯfirmes, ſignaculo ſcẽ crucis bene ✠ dicas: atqꝫ tuę eccleſię ⁊ ſcis altaribus eã feliciter reſtituas. Per dñm. Et tunc aſpergat aqua benedicta.

¶ Ordo quando mulier poſt partum primo eccleſiam ingreditur, expletis diebus ſuę purificationis. Cap. 10.

Sacerdos cũ ſuperpelliceo ⁊ ſtola, facta ꝯfeſſione ante portã eccleſię, aſpergit mulierẽ aqua benedicta: ⁊ dicit Añaꝫ. Aſperges me dñe hyſſopo, ⁊ mũdabor: lauabis me, ⁊ ſup niueꝫ dealbabor. ps. Miſerere mei Deus ſcdm magnã miſericordiaꝫ tuaꝫ. Gloria pa. Et repetit Añã. Aſperges. Poſtea dicit Añã. Hic accipiet benedictionem a dño: ⁊ miſericordiam a deo ſalutari ſuo: quia hęc eſt generatio querentiuꝫ dñm. Poſtea dicat ps.

Domine eſt terra, ⁊ plenitudo eius: orbis terrarũ, ⁊ vniuerſi qui habitãt in eo. Quia ipſe ſup maria fundauit eũ: ⁊ ſuper flumina preparauit eũ. Quis in aſcendet montẽ Dñi: aut quis ſtabit in loco ſancto eius? Innocens manibus, ⁊ mundo corde: q nõ accepit in vano animã ſuã: nec iurauit in dolo primo tuo. Hic accipiet bñdictionẽ a Dño: ⁊ miſericordiaꝫ a deo ſalutari ſuo. Hęc eſt generatio querentiũ eũ: querentium faciem Dei Jacob. Attollite portas principes veſtras, ⁊ eleuamini portę eternales: ⁊ introibit rex glorię. Quis eſt iſte rex glorię? dñs fortis, ⁊ potẽs, dñs potens in plio. Attollite portas principes veſtras, ⁊ eleuamini portę eternales: ⁊ introibit rex glorię. Quis eſt iſte rex glorię: dñs virtutũ ipſe eſt rex glorię. Gloria patri, ⁊c. ps. Deus miſereatur nr̃i, ⁊ benedicat no. fol. 37. ps.

Credidi ꝓpter qđ locutus ſum: ego aũt humiliatus ſum nimis. Ego dixi in exceſſu meo: oĩs homo mẽdax. Quid retribuã dño pro oĩbus, q retribuit mihi? Calicẽ ſalutaris accipiã: ⁊ nomen dñi inuocabo. Vota mea dño reddã corã omni populo eius: pcioſa in ꝯſpectu dñi mors ſanctorũ eius. O dñe, q: ego ſeruus tuus: ego ſeruus tuus, ⁊ filius ancillę tuę. Di-

rupiſti

rupiſti vincula mea, tibi ſacrificabo hoſtiā laudis: ⁊ nomen dn̄i
inuocabo. Uota mea dn̄o reddā, in conſpectu oı̄s populi eius:
in atrijs domus dn̄i: in medio tuo Hieruſalem. Gloria pa. Ps.
Laudate dn̄m omnes gentes: laudate eum omnes populi.
Quoniam confirmata eſt ſuper nos miſericordia eius: ⁊
veritas domini manet in eternum. Gloria patri, ⁊c. Pſalmus.
Leuaui oculos meos in montes: vnde veniet auxiliū mihi?
Auxilium meum a dn̄o: qui fecit celū ⁊ terrā. Nō det in
commotionē pedē tuum: neq; dormitet, qui cuſtodit te. Ecce nō
dormitabit, neq; dormiet, qui cuſtodit Iſrael. Dn̄s cuſtodit te,
dn̄s protectio tua ſuper manum dexteram tuam. Per diem ſol
non vret te: neq; luna per noctē. Dn̄s cuſtodit te ab omni ma
lo cuſtodiat animā tuā dn̄s. Dn̄s cuſtodiat introitum tuum, ⁊
exitū tuum: ex hoc, nunc, ⁊ vſq; in ſeculū. Gloria patri. Pſals.
Ad leuaui oculos meos. fo. 180. Et poſt ſingulos pſalmos di-
cat Gloria pa. Añа. Exaudi nos dn̄e: qm̄ benigna eſt miſericor
dia tua: ⁊ ſcd̄m multitudinem miſerationum tuarū reſpice nos
dn̄e. Kyrie elei. Chriſte eleiſ. Kyrie eleiſon. Pr̄ noſter. Et ne nos
inducas. ℣. Ego dixi dn̄e miſerere mei. ℟. Sana animā meā:
quia peccaui tibi. ℣. Saluā fac ancillam tuam. ℟. Deus meus
ſperantem in te. ℣. Mitte ei dn̄e auxilium de ſcō. ℟. Et de ſion
tuere eā. ℣. Nihil proficiat inimicus in ea. ℟. Et filius iniqui-
tatis non apponat nocere ei. ℣. Eſto ei dn̄e turris fortitudinis.
℟. A facie inimici. ℣. Dn̄e exaudi orōnē meam. ℟. Et clamor
meus ad te ve. ℣. Dn̄s vobiſcum. ℟. Et cū ſpir. Oremus. Orō.
Deus qui per Moyſen famulū tuum Iſraelitice plebi mā-
daſti, vt mulier, que filium peperiſſet, ab ingreſſu tēpli ſe-
queſtraretur: q̄s, vt hanc famulam tuam N. ab omni inquina-
mento peccati mundare digneris: quatenus mente ⁊ corpore
mūdata ſinū ſancte matris eccleſie valeat penetrare, ⁊ tibi pro
ſuis delictis acceptabile munus offerre. Per do. Oremus. Orō.
Omnipotens ſempiterne Deus, pater Dn̄i nr̄i Ieſu Chri:
Deus ſabaoth, qui tuum vnigenitum vna cū matre ſua
poſt quadraginta dierum ſpatium in templo preſentaſti: bene-
dicere digneris hanc famulam tuam N. quam ad templū tuū
tibi Dn̄o Deo noſtro purificandi gratia preſentamus: ⁊ conce
de propitius: vt ſicut eam per noſtrum officium in templū iſtud
introdu-

introducimus, ſic poſt finem vitę pręſentis templum cęleſte mereatur introire. Per eundem dñm nr̃m Jeſum Chriſtum filium tuum. Qui tecum viuit ⁊ regnat. ℟. Amen. Tunc mulier habens candelã accenſam in manibus, accipit a ſacerdote caput ſtolę, ⁊ eccleſiam ingreditur, dicente ſacerdote. F amula Dei N. ingredere in templum Dei: adoꝛa filium beatę Marię virginis: qui tibi tribuit fęcunditatem prolis. Deinde ſacerdos celebret miſſam, ſi eſt hoꝛa conueniens: ⁊ ipſa aliquid offerat ſacerdoti. Poſteꝗ dicat ſacerdos euangelium ſancti Joannis. In principio. f. 89. ⁊ euangelium ſequens. Secundum Lucam.

In illo tempoꝛe: Poſtquam impleti ſunt dies purgationis Marię, ſecundum legem Moyſi: tulerunt Jeſum in Hieruſalem: vt ſiſterent eum domino: ſicut ſcriptum eſt in lege domini. Quia omne maſculinum adaperiens vuluam, ſanctũ dño vocabitur. Et vt darent hoſtiã, ſm̃ ꝙ dictum eſt in lege dñi, par turturum: aut duos pullos columbarum. Et ecce homo erat in Hieruſalem, cui nomen Simeon: ⁊ homo iſte iuſtus, ⁊ timoꝛatus: expectans cõſolationẽ Jſrael: ⁊ ſpũs ſanctus erat in eo. Et reſponſum acceperat a ſpũ ſancto: non viſurũ ſe mortẽ, niſi prius videret Chriſtum dñi. Et venit in ſpiritu in tẽplum. Et cum inducerent puerum Jeſum parentes eius: vt facerent ſm̃ conſuetudinem legis pro eo: ⁊ ipſe accepit eum in vlnas ſuas: ⁊ benedixit deum, ⁊ dixit. Nunc dimittis ſeruum tuum dñe: ſm̃ verbum tuum in pace. Quia viderunt oculi mei ſalutare tuum. Quod paraſti ante faciem omniũ populoꝝ. Lumen ad reuelationem gẽtium: ⁊ gloꝛiam plebis tuę Jſrael. Poſtea dicat orationem ſeq.

Abſolue, q̃s dñe, delicta famulę tuę N. ⁊ a peccatoꝝ ſuoꝝ nexibus, q̃ pro ſua fragilitate cõtraxit, tua benignitate liberet. Oratio.

Deus qui ſalutis ęternę, beatę Marię Virginitate fecũda, humano generi pręmia pręſtitiſti: tribue q̃ſumus: vt ipſam pro nobis intercedere ſentiamus, per quã meruimus authoꝛem vitę ſuſcipere dominũ noſtrum Jeſum Chriſtum filium tuum. Qui tecum viuit. vel Concede nos famulos tuos. folio 260. Et benedictio Dei pa ✠ tris, ⁊ fi ✠ lij, ⁊ ſpiritus ✠ ſancti deſcendat ſuper te, ⁊ maneat ſemper. Amen.

¶ Finit tractatus ſecundus primę partis libri Sacerdotalis.